

KUTSESTANDARD

Meisterhambatehnik, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Meisterhambatehnik, tase 7 kutsestandard on täiendkoolituse ja isikute kompetentsuse hindamise alus.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Meisterhambatehnik, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Meisterhambatehnik, tase 7 on suutervishoiu spetsialist, kelle töö on valmistada koostöös hambaarstiga tehniliselt suuõõnde paigaldatavaid hambarestauratsioone ehk meditsiinitehnilisi seadmeid ja ortodontilisi raviaparaate. Meisterhambatehnik tegeleb ka komplitseeritud ja keerukate ravijuhtudega planeerimisest teostamiseni ja vajadusel juhendab erinevaid ravijuhte. Ta vastutab kogu laboratoorse tööprotsessi eest. Tähtsal kohal on hambaarsti koostatud raviplaanil tõlgendamisoskus, töö planeerimine, töövahendite ja materjalide otstarbekas ning keskkonnaohutu kasutamine. Meisterhambatehnik lähtub oma igapäevatoos nii objektiivsetest kui subjektiivsetest kriteeriumidest patsientide individuaalsete, esteetiliste ja funktsionaalsete vajaduste rahuldamisel hambarestauratsioonide valmistamisel. Vajadusel komplekteerib ja juhib meeskonnatööd hambaarsti ja patsiendiga, samuti teiste erialade esindajatega. Meisterhambatehnik on orienteeritud pidevale enesetäiendamisele, kutseala mainekujunduses on oma kutseala edendaja. Pakub välja uuendusi, mille rakendamine toob uue kvalitseedi kutsealases tegevuses. Meisterhambatehnik on uute hambatehnikute mentor ja/või organiseerib ning viib läbi erialaseid koolitusi või publitseerib erialaseid artikleid, osaleb eriala- uuringutes.

Hambatehniku kutsealal on kaks kutset:

Hambatehnik, tase 6 valmistab koostöös hambaarstiga tehniliselt suuõõnde paigaldatavaid hambarestauratsioone ehk meditsiinitehnilisi seadmeid ja ortodontilisi raviaparaate. Oma töös lähtub ta raviplaanist ja erinevatest juhenditest.

Meisterhambatehnik, tase 7 on suutervishoiu spetsialist, kelle töö on valmistada koostöös hambaarstiga tehniliselt suuõõnde paigaldatavaid hambarestauratsioone ehk meditsiinitehnilisi seadmeid ja ortodontilisi raviaparaate.

Meisterhambatehnik oskab juhtida ja juhendada.

A.2 Tööosad

A.2.1 Suhtlemine

1. Erialase terminoloogia kasutamine.
2. Sobivate suhtlemismeetodite kasutamine.
3. Viisakas suhtlemine.
4. Koostööpartneritega suhtlemine.
5. Erinevate sidekanalite kasutamine.

A.2.2 Meeskonnatöö

1. Teiste spetsialistidega konsulteerimine.
2. Meeskonnatöös osalemine.
3. Valdkonnaspetsiifiliste teadmiste jagamine.
4. Organisatsiooni kultuuri kujundamine.

A.2.3 Juhtimine ja juhendamine

1. Töö- ja puhkusegraafikute koostamine ja kooskõlastamine.
2. Materjali olemasolu jälgimine.
3. Tegelikult ja planeeritud ressursi kasutamise analüüsimine.

4. Tööprotsessi planeerimine ja juhtimine.
5. Proteesi mitesobimise või kahjustumise ulatuse hindamine.
6. Kalkulatsiooni edastamine.
7. Arvete koostamine.
8. Klientide andmebaasi haldamine.
- A.2.4 Analüüsimine ja planeerimine
 1. Diskussioonide algatamine ja juhtimine.
 2. Kommunikatsioonivahendite kasutamine.
- A.2.5 Hambaproteesi valmistamine (tellimisel valmistatud meditsiiniseade)
 1. Raviplaani järgimine ja analüüsimine.
 2. Töömodeli ja/või kontrollmodeli valmistamine.
 3. Hambarestauratsiooni(de) või ortodontilise raviaparaadi valmistamine hambaarstile.
 4. Hambarestauratsiooni(de) saatmine hambaarstile.
 5. Proovist tagasitulnud hambarestauratsiooni vaheetapi korrigeerimine.

Valitavad tööosad

- A.2.6 Suust mitte-eemaldatavate hambaproteeside valmistamine
 1. Raviplaani järgmine ja analüüsimine.
 2. Hammaste ülesvahatuse valmistamine.
 3. Ülesvahatuse teostamine.
 4. Proteesi valmistamiseks mudeli ettevalmistamine.
 5. Artikulaatorisse töömodelite kipseerimine/fikseerimine.
 6. Töömodelite kohandamine.
 7. Hambarestauratsiooni valmistamine mudelile.
 8. Lukusüsteemi valmistamine.
- A.2.7 Suust eemaldatavate hambaproteeside valmistamine
 - a) Metallkarkassiga partsiaalproteesi (e. bürgerprotees) valmistamine
 1. Individuaallusika valmistamine.
 2. Kipsist/akrüülist töömodeli valmistamine.
 3. Hambumuse valmistamine.
 4. Tulekindla mudeli valmistamine.
 5. Tulekindlale mudelile vahast karkassi modelleerimine.
 6. Valuvahakanalite paigaldamine vahast konstruktsioonile.
 7. Metalli sulamist karkassi valamine.
 8. Eelkuumutusahju programmeerimine.
 9. Metallivalamise aparaadi seadistamine.
 10. Metallkarkassi puhastamine sisestusmassist.
 11. Metallkarkassi töötlemine.
 12. Töömodeli fikseerimine artikulaatorisse.
 13. Metallkarkassile baasiste valmistamine.
 14. Akrüülhammaste ladumine baasisele.
 15. Baasiste valmistamine tehismaterjalist (näit vaha, akrüül, valguspolümeriseeruvad jm materjalid).
 16. Töö lõplik viimistlemine.
 17. Protsessi kontrollimine.
 - b) Totaalsed ja partsiaalproteeside valmistamine
 1. Anatoomilise mudeli valmistamine.
 2. Individuaallusika valmistamine anatoomilisele mudelile.
 3. Töömodeli valmistamine.
 4. Baasise valmistamine.
 5. Hambumuse ehk oklusioonivalli valmistamine baasisele.
 6. Fikseerimine artikulaatorisse.
 7. Akrüülhammaste valimine.
 8. Akrüülhammaste ladumine baasisele.
 9. Klambrite painutamine ja sobitamine baasisse.
 10. Kunstigemete modelleerimine ja viimistlemine hammastega prooviks.
 11. Ettevalmistus proteesi polümerisatsiooniks (vahabaasise servade kinnisulatamine).
 12. Kuveteerimine.

13. Vaha väljasulatamine küvetist.
 14. Proteeside polümeriseerimine (kuum- või külmpolümerisatsioon).
 15. Proteeside vabastamine küvetist ja puhastamine kipsist.
 16. Proteeside töötlus.
- A.2.8 Ortodontiliste raviaparaatide valmistamine**
1. Ortodontiliste raviaparaatide valmistamine.
 2. Eelfabritseeritud detailide (näit nuppkamber, kaarelaienduskrui, retraktsioonikaar jt) kohandamine, painutamine ja paigaldamine.
 3. Baasise valmistamine erinevatel meetoditel (näit pressplaat, "sool-pipar", „tainasegamismeetod“ jt).
 4. Diagnostiliste mudelite väljavalamine kipsist ja trimmimine.
 5. Võrudega jäljendi välja valamine kipsist, enne välja valamist võrude täitmine.
 6. Traadist detailide ja võrude ühendamine jootmise teel.
 7. Jootmise teel ühendatud detailide töötlus ja poleerimine.
 8. Keeletõkke painutamine ja sobitamine baasisse või jootmise teel võrudega ühendamine.
 9. Erinevate kallakpindade valmistamine.
 10. Erinevate vedrude (käesarnane, protraktsiooni, diasteemisulgemise jne) ja klambrite painutamine (Adamsi, kolmnurklamber, noolpeaklamber, T-klamber jne).
 11. Kohahoidja painutamine ja ühendamine võruga ja/ või baasisega.
 12. Retaineri painutamine.
 13. Erinevate aktivaatorite (Van Beek, Herbst, Twin block, jne) valmistamine.
 14. Lip Bumperi valmistamine.
 15. Suulae kiire laiendaja painutamine ja kohandamine.
 16. Operatsioonsplintide valmistamine.
 17. Quad ja Bi Helixi painutamine ja võrudega ühendamine ja jootmise teel painutamine.
 18. Lindvaalkaare ja palataalkaare painutamine.
 19. Raviaparaadi töötlus ja lõplik viimistlus.
 20. Kapede ehk splintide valmistamine (näit retineerivad kaped, desorientatsioonikape, valgendus-, norskamis-, bruksismikape, diagnostiline kape jm).

A.3 Töö keskkond ja eripära

Hambatehnik töötab hambatehnoloogia laboratooriumis. Hambatehnikul on risk oma töös kokku puutuda allergeenidega.

A.4 Töövahendid

Enamlevinud töövahendid on puurid, freesid, mikromootor, modelleerimise instrumendid, pintsliid jt spetsiifilised töövahendid ja seadmed.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Hambatehniku kutse eeldab püsivust, vastutusvõimet, täpsust, suhtlemisvõimet, tulemusele orienteeritust ja saavutusvajadust. Olulised on füüsiline koordineatsioon, vastupidavus ning käelised oskused.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Meisterhambatehnik on enamasti kõrgharidusega ja erialase(d) täiendkoolituse(d) läbinud isik.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Hambatehnik.

B-osa KOMPETENTSUUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel on vajalik tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1 – B.2.5 ja läbivad kompetentsid B.2.9 - B.2.10

Lisaks tuleb tõendada üks järgmistest valikutest:

suust mitte-eemaldatavate hambaproteeside valmistamine– kompetents B.2.6;

suust eemaldatavate hambaproteeside valmistamine– kompetentsid B.2.7;

ortodontia/ortodontiliste raviaparaatide valmistamine- kompetents B.2.8.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Suhtlemine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) kasutab korrektselt erialaterminoloogiat; 2) kasutab sobivat suhtlemismeetodit ja stiili, arvestades situatsiooni ja protsessis osalejate individuaalseid erinevusi, kultuurilisi uskumusi, kombeid ning nende mõju suutervisele; vajaduse korral kohandab suhtlemisstiili; tuleb toime konfliktisituatsioonides; 3) suhtleb viisakalt; 4) suhtleb erinevate koostööpartneritega, kasutades sobivaid suhtlemisviise; 5) kasutab suhtlemisel erinevaid sidekanaleid (näit elektrooniline jm).	
B.2.2 Meeskonnatöö	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) kuulab teisi spetsialiste, konsulteerib nendega ning arvestab vajadusel nende ettepanekutega; 2) osaleb meeskonnatöös teiste spetsialistide võrdse partnerina ja kohandub meeskonnaga, vajadusel juhib meeskonnatööd; 3) jagab oma valdkonnaspetsiifilisi teadmisi kolleegide ja teiste hambatehnikutega; 4) kujundab organisatsiooni kultuuri, lähtudes meeskonnatöö põhimõtetest.	
B.2.3 Juhtimine ja juhendamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) koostab ja kooskõlastab töö- ja puhkusegraafikud ning jälgib sellest kinnipidamist; jaotab töö töötajate vahel ja vajadusel teeb ettepanekuid töötajate töötasustamise kohta; 2) jälgib materjalide olemasolu, seadmete ja vahendite korrashoidu ning vajadusel korraldab ressursside täiendamise ning seadmete ja vahendite töökorras oleku. Vastutab töö efektiivsuse ja kvaliteedi eest; juhendab materjalide ja seadmete kasutamist; teeb ettepanekuid materjalide ja seadmete uuendamiseks ja kaasajastamiseks; 3) analüüsib tegelikult ja planeeritud ressursi kasutamist, teeb järeldused ja viib sisse vajalikud muudatused eesmärkide saavutamiseks, lähtudes ettevõtluse põhimõtetest; 4) planeerib ja juhib tööprotsessi, kontrollib selle etappide õigeaegset ja kvaliteetset täitmist ning juhendab töötajaid vastavalt töökorraldusele, juhenditele, ohutusnõuetele ja sisekorraeeskirjale; 5) hindab proteesi mittesobimise või kahjustumise ulatust ja koostab kalkulatsiooni parandamise või uuesti tegemise kohta, arvestades tööde mahtu ning materjalide- ja seadmete kulu; vajadusel teeb proteesist ja selle vigastustest ülevaatlilikud fotod; 6) edastab kalkulatsiooni, fotod ja vajalikud dokumendid eelnevalt kokkulepitud viisil, lähtudes asutuses kehtestatud korrast; 7) koostab arved vastavalt hinnakirjale ja edastab need kokkulepitud viisil (nt postiga, e-postiga); 8) haldab klientide andmebaasi vastavalt andmekaitseseadusele ja sisekorraeeskirjale.	
B.2.4 Analüüsimine ja planeerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) algatab ja juhib diskussioone, kuulab klienti ja koostööpartnereid tähelepanelikult; 2) vajadusel kasutab erinevaid kommunikatsioonivahendeid (näit digitaalsed salvestamisvahendid, online-modelleerimine jt), lähtudes sihtgrupist.	
B.2.5 Hambaproteesi valmistamine (tellimisel valmistatud meditsiiniseade)	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) järgib ja analüüsib raviplaani, vajadusel teeb ettepanekuid selle muutmiseks, analüüsib hambaarstilt saadud jäljendit (tellimust) ja hindab selle sobivust ning langetab otsuse uue jäljendi võtmiseks; 2) valmistab töömudelid ja/või kontrollmodelid, kasutades sobiva kvaliteediga materjale ja arvestades nende omadusi, lähtudes tööjuhendist, hambarestauratsiooni liigist (näit CAD/CAM, kombineeritud jm);	

- 3) valmistab töömudelile funktsionaalselt toimiva, täpse ja esteetilise hambarestauratsiooni(d) või ortodontilise raviaparaadi, järgides raviplaani;
- 4) saadab hambaarstile hambarestauratsiooni(d) vaheetapi (näit individuaallusikas, hambumusvall, hammastega partsiaal- või totaalproteesi proov, karkassi proov, krooni proov jt) sobivuse proovimiseks;
- 5) korrigeerib proovi läbinud hambarestauratsiooni vaheetappi; teeb hambaproteesi lõplikult valmis, kasutades sobivaid meetodeid ja tehnoloogiaid.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks tuleb tõendada üks järgmistest valikutest:

suust mitte-eemaldatavate hambaproteeside valmistamine– kompetents B.2.6;

suust eemaldatavate hambaproteeside valmistamine– kompetentsid B.2.7;

ortodontia/ortodontiliste raviaparaatide valmistamine- kompetents B.2.8.

B.2.6 Suust mitte-eemaldatavate hambaproteeside valmistamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) järgib ja analüüsib raviplaani, vajadusel teeb ettepanekuid selle muutmiseks; 2) vajadusel valmistab hammaste ülesvahatuse, mille järgi hambaarst kannab patsiendi suhu hammaste jäljendi, kasutades ülekandeindeksit; 3) vajadusel teostab ülesvahatuse või ajutistele kroonidele funktsionaalse ja esteetilise korrektuuri, lähtudes analüüsitulemusest; 4) valmistab mudeli ette proteesi valmistamiseks, segmenteerib ja vabastab preparatsioonipiiri, vajadusel lakib hambakõndi, et tagada vajalik tsemendiruum (cement), ja/või kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 5) kipseerib/fikseerib töömudelid artikulaatorisse, tagades õige hambumuse registratsiooni, võimalusel lähtudes näokaare registratsioonist (või kõrreregistratsioonist) ja/või kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 6) kohandab töömudelid, arvestades kipsi paisumist ja ühtlustades patsiendi füsioloogilisi iseärasusi ning artikulaatori erisust (model management) ja/või kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 7) valmistab hambarestauratsiooni mudelile, lähtudes hambaarsti valitud materjalidest ja kasutades sobivaid tehnoloogiaid; vajadusel konsulteerib hambaarstiga ja saadab poolelioleva hambarestauratsiooni proovimiseks ja/või kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 8) valmistab lukusüsteemi esimese osana kroonile, sillale, juureankrule ja implantaadile vastavalt suust mitte-eemaldatava lukusüsteemi (attachment) ja proteeside valmistamise eeskirjadele, lähtudes raviplaanist ja juhendist (kombineeritud hambaproteeside valmistamine); kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele.	
B.2.7 Suust eemaldatavate hambaproteeside valmistamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: a) Metallkarkassiga partsiaalproteesi (e. bürgerprotees) valmistamine 1) valmistab individuaallusika, lähtudes individuaallusika valmistamise reeglitest ja/või kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 2) valmistab kipsist/akrüülist töömudeli, lähtudes materjali tööjuhendist; 3) valmistab hambumuse ehk oklusioonivalli, lähtudes hambumusvalmistamise nõuetest, disainib ja konstrueerib karkassi, lähtudes defekti ulatusest ja fikseerib hambumuse indeksi artikulaatorisse; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 4) valmistab tulekindla mudeli, lähtudes materjali tööjuhendist ja/või kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 5) modelleerib tulekindlale mudelile vahast karkassi, lähtudes karkassi konstrueerimise põhimõtetest, tagades vajaliku karkassi isepuhastusvõime (näit jäikus ja jõuülekanne), mälumisjõudude ülekande olemaolevatele hammastele, ja arvestades defekti suurust. Kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 6) paigaldab valuvahakanalid vahast konstruktsioonile ja kinnitab dubleeritud mudeli koos konstruktsiooniga valusilindrisse ning täidab valusilindri sisestusmassiga, järgides sisestusmassi kasutusjuhendit. Kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele; 7) valab metalli sulamist karkassi, järgides juhendeid; 8) programmeerib eelkuumutusahju, järgides juhendit;	

- 9) seadistab metallivalamise aparadi ja valab metallisulami;
- 10) puhastab metallkarkassi sisestusmassist;
- 11) metallkarkassi töötlemine ja sobitamine töömudelile ning viimistlemine (poleerimine);
- 12) fikseerib töömudeli artikulaatorisse, arvestades hambumuse kõrgust ja järgides artikuleerimisjuhendit;
- 13) valmistab metallkarkassile vahast baasised, vastavalt defekti ulatusele;
- 14) akrüülhammaste ladumine baasisele, lähtudes hammaste suuruselt, kujust, värvist ja hammaste ladumise reeglitest;
- 15) valmistab tehismaterjalist (näit akrüül, valguspolümeriseeruvad jm) baasised, lähtudes tootja kasutusjuhendist;
- 16) töö lõplik viimistlus, lähtudes materjali kasutusjuhendist.
- 17) valmistab kombineeritud töö teise osana suust eemaldatava hambaproteesi lukkudega (attachment) kroonile, sillale, juureankrule ja implantaadile (ühendades konstruktsioonid omavahel), vastavalt suust eemaldatavate proteeside eeskirjadele, lähtudes raviplaanist ja juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele.

b) Totaal- ja partsiaalproteeside valmistamine

- 1) valmistab anatoomilise mudeli, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 2) valmistab individuaallusika anatoomilisele mudelile, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 3) valmistab töömudeli, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 4) valmistab baasised, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 5) valmistab baasisele hambumuse ehk oklusioonivalli, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 6) fikseerib artikulaatorisse, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 7) valib akrüülhammaste, lähtudes oma hammaste ja/või alveolaarharja suuruselt, kujust ning hambaarsti valitud värvist;
- 8) laob akrüülhambad baasisele, lähtudes juhendist, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 9) painutab klambrid ja sobitab baasisse, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 10) modelleerib ja viimistleb kunstigemed hammastega prooviks, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 11) teeb ettevalmistus proteesi polümerisatsiooniks (vahabaasise servade kinnisulatamine), lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 12) küveteerib, lähtudes juhendist;
- 13) sulatab vaha küvetist välja, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 14) polümeriseerib proteesid (kuum- või külmpolümerisatsioon), lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 15) vabastab proteesid küvetist ja puhastab kipsist, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 16) töötleb proteese, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele.

B.2.8 Ortodontiliste raviaparaatide valmistamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

- 1) valmistab ortodontilised raviaparaadid, lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 2) kohandab, painutab ja paigaldab eelvalmistatud detailid (näit nuppklamber, kaarelaienduskrui, retraktsioonikaar jt), lähtudes kombineeritud proteesi raviplaanist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 3) valmistab baasise erinevatel meetoditel (näit pressplaat, "sool-pipar", tainasegamismeetod jt), lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 4) valab välja ja trimmib kipsist diagnostilise mudeli, arvestades mudelite trimmimisele esitatavaid nõudeid; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 5) valab välja võrudega jäljendi kipsist, enne välja valamist täidab võrud vahaga (hamba peasulkusest palataalsele pinnale võrust 5 - 7 mm), lähtudes juhendist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 6) ühendab traadist detailid ja võrud jootmise teel, kasutades joodist (ehk jootemetalli) ja räbustit; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 7) töötleb ja poleerib jootmise teel ühendatud detailid, järgides materjalide kasutamise juhendit; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;

- 8) painutab ja sobitab keeletõkke baasisse või ühendab jootmise teel võrudega, lähtudes raviplaanist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 9) valmistab erinevad kallakpinnad, lähtudes raviplaanist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 10) painutab erinevad vedrud (käesarnane, protraktsiooni, diasteemisulgemise jne) ja klambrid (Adamsi, kolmnurklamber, noolpeaklamber, T-klamber jne), lähtudes raviplaanist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 11) painutab ja ühendab kohahoidja võruga ja/ või baasisega, lähtudes raviplaanist;
- 12) painutab retaineri, lähtudes raviplaanist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele, kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 13) valmistab ja painutab erinevaid aktivaatoreid (Van Beek, Herbst, Twin block, jne), lähtudes raviplaanist ja suuanatoomiast kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 14) valmistab Lip Bumperi, lähtudes raviplaanist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 15) painutab ja kohandab suulae kiire laiendaja, lähtudes raviplaanist ja suuanatoomiast; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 16) valmistab operatsioonsplindid, lähtudes raviplaanist ja suuanatoomiast; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 17) painutab Quad ja Bi Helixi ja ühendab jootmise teel võrudega, lähtudes raviplaanist ja suuanatoomiast; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 18) painutab lindvaalkaare ja palataalkaare, lähtudes raviplaanist ja suuanatoomiast, kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 19) töötleb ja viimistleb lõplikult raviaparaadi, järgides materjalide kasutamise juhendit; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele;
- 20) valmistab kaped ehk splindid (näit retineerivad kaped, operatsiooni-, desorientatsiooni-, valgendus-, norskamis-, bruksismi-, diagnostilise kape jm), lähtudes raviplaanist; kontrollib protsessi, vajadusel parandab vead või viitab vigadele.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.9 Nõustamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) nõustab koostööpartnereid sobivate tehnoloogiate ja materjalide valikul, lähtudes tõenduspõhisest teabest; 2) vajadusel osaleb raviplaanist koostamises nõustajana; 3) koolitab ja nõustab kolleege, üliõpilasi, koostööpartnereid jne.	
B.2.10 Meisterhambatehnik, tase 7 kutset läbiv kompetents	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) dokumenteerib oma töö, järgides asutusesiseid reegleid; 2) järgib andmekaitse reegleid; 3) järgib kutsealaga seonduvaid õigusakte; 4) kasutab eesti keelt tasemel B2 ja ühte võõrkeelt tasemel A2; 5) kasutab arvutit tasemel AO1-7 ja 12; 6) tuleb toime pingega, tagasilöökidega ja ebamääraste olukordadega, leiab ja otsustab sobiva lahenduse, lähtudes juhenditest ja saadud teabest; vajadusel otsib täiendavat teavet; langetab kiireid ja selgeid otsuseid ka mittetäieliku info alusel; pingelises olukorras mõtleb konstruktiivselt; säilitab positiivse meeleolu; 7) vastutab hambatehniliste laboratoorsete protsesside eest; 8) teadvustab töö ja eraelu tasakaalu vajadust; 10) suhtub kriitikasse mõistvalt ja suudab sellest õppida; 11) avaldab selgelt oma arvamust, ei varja informatsiooni ning oskab välja tuua olulisemaid arutluse punkte; 12) töötamisel arvestab protsesside ja tegevuse finantsilist poolt, kasutab materjale ning vahendeid säästlikult ja efektiivselt; jälgib protsessi kulgu ja tähtaegadest kinnipidamist; 13) kasutab valdkonna-spetsiifilisi teadmisi ja detailset tehnilist ekspertiisi/kogemust; arendab töölaseid teadmisi läbi pideva kutsealase arengu; 14) saab aru erinevate koostööpartnerite rollist ja tegevustest ning funktsioonidest;	

- 15) näeb organisatsiooni tulevikuvõimalusi ja lähtub oma tegevuses kaugematest eesmärkidest ning organisatsiooni huvidest; annab meeskonnaliikmetele selge kontseptuaalse selguse organisatsiooni tegevusest ja eesmärkidest, missioonist ja visioonist ning põhiväärtustest;
- 16) delegeerib töö asjakohaselt ja õiglaselt; toetab ja innustab kolleege ning annab neile õigusi ja volitusi; julgustab ja toetab oma tegevuses igati õppiva organisatsiooni kontseptsiooni (õpib õnnestumistest ja ebaõnnestumistest, analüüsib tööde ebaõnnestumiste tehnoloogilisi põhjusi ja küsib nii töötajatelt kui kliendilt tagasisidet);
- 17) juhendab kolleege, koostööpartnereid, üliõpilasi jne; jälgib töö kvaliteeti;
- 18) jälgib tööeeskirju ja ohutusnõudeid, kasutab töös isikukaitsevahendeid, spetsiaalseid aparate ja seadmeid, vältimaks enese, kolleegi ja keskkonna kahjustamist; jälgib ja hoiab oma ja kolleegide töö kvaliteeti;
- 19) arvestab oma töös esteetika, funktsiooni, oklusiooni ja hügieeni põhimõtetega.

Teadmised:

- 1) näo-lõualuu ja hammaste anatoomia ning füsioloogia;
- 2) hambaproteeside klassifikatsioonid;
- 3) proteetilise hambaravi näidustused ja vastunäidustused;
- 4) hambaproteesi valmimise etapid;
- 5) hambumus ja hambumusanomaaliad;
- 6) materjalid, nende keemilised ja füüsikalised omadused, omavaheline sobivus ja klassifikatsioonid;
- 7) immunoloogia, infektsiooni, a- ja antiseptika alused.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	05-23052013-3.2/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Jekaterina Kruusimäe, JK Tehnik OÜ, Vabariiklik Kutseliste Hambatehnikute Selts Heli Kuuse, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool Marit Paljak, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool Kaido Rinaldo, Dental Design OÜ Marika Väli, Pärnu Hambapolikliinik Ekspertid: Kristina Saarepera, K3 Hambaravi OÜ Ester Vill, Ester Vill Hambaravi OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	14
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	23.05.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	22.05.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3214 Meditsiiniliste ja hambaproteeside tehnikud
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles

Inglise keeles	Dental technician, level 7
Soome keeles	Hammasteknikko
Vene keeles	Зубной техник

C.3 Lisad

Lisa 1 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)

Lisa 2 [Arvuti kasutamise oskused](#)